

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรม (MQ) กับความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้ความฉลาดทางจริยธรรมเป็นตัวพยากรณ์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะประชากรของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 554 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 391 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 450 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,395 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. หาขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 95% เมื่อเทียบจากตารางของ Yamane¹ พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 316 คน (สมบุรณ์ สุริยวงศ์, สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์, 2544, หน้า 98) แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 325 คน เพราะจะทำให้แน่ใจว่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินที่กำหนดไว้

2. สุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนห้องเรียน 12 ห้อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนห้องเรียน 10 ห้อง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนห้องเรียน 10 ห้อง จำนวนทั้งสิ้น 1,395 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบ่งแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ดังรายละเอียดใน ตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ชั้นปีการศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	554	129
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	391	91
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	450	105
รวม	1,395	325

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางจริยธรรม จำนวน 60 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความฉลาดทางจริยธรรมของ วิสุทธิ วนาอินทรายุช (2548) ซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2531) โดยแบ่งเป็นด้าน-ลักษณะมุ่งอนาคต-การควบคุมตน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-10 ด้านความเชื่ออำนาจ-ในตน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-20 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21-30 ด้านสุขภาพจิต จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31-40 ด้านทัศนคติค่านิยมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 41-50 ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 51-60 ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 อันดับ ได้แก่ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง และจริงมาก โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 (ข้อความทางบวก) ได้แก่ ข้อ 3, 4, 7, 8, 9, 10, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 35, 36, 38, 40, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60

คะแนน	1	หมายถึง	นักเรียนไม่มีลักษณะเช่นนั้นเลย
คะแนน	2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
คะแนน	3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นบ่อยมาก
คะแนน	4	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นเกือบตลอดเวลา

กลุ่มที่ 2 (ข้อความทางลบ) ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 39, 42, 46

คะแนน	4	หมายถึง	นักเรียนไม่มีลักษณะเช่นนั้นเลย
คะแนน	3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
คะแนน	2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นบ่อยมาก
คะแนน	1	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นเกือบตลอดเวลา

ส่วนที่ 3 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 52 ข้อ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ จากการนำเอาข้อคำถามของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของ กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต (2543) โดยแบ่งเป็นด้านดี ประกอบด้วย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-6 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7-12 ความสามารถในการรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 13-18 ด้านเก่ง ประกอบด้วย ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 19-24 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 25-30 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31-36 และด้านสุข ประกอบด้วย ความภูมิใจในตนเอง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 37-40 ความพอใจในชีวิต จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 41-46 ความสงบทางใจ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 47-52 ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 อันดับ ได้แก่ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง และจริงมาก โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 (ข้อความทางบวก) ได้แก่ ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50

คะแนน	1	หมายถึง	นักเรียนไม่มีลักษณะเช่นนั้นเลย
คะแนน	2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
คะแนน	3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นบ่อยมาก
คะแนน	4	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นเกือบตลอดเวลา

กลุ่มที่ 2 (ข้อความทางลบ) ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 35, 37, 40, 45, 47, 51, 52

คะแนน	4	หมายถึง	นักเรียนไม่มีลักษณะเช่นนั้นเลย
คะแนน	3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
คะแนน	2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นบ่อยมาก
คะแนน	1	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะเช่นนั้นเกือบตลอดเวลา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ส่วนที่ 2 โดยการนำไปทดลองใช้ (try-out) ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 ส่วนด้านลักษณะมุ่งอนาคต-การควบคุมตน ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านสุขภาพจิต ด้านทัศนคติและค่านิยมที่เกี่ยวกับคุณธรรม และด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 .86 .84 .83 .85 และ .91 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ และความร่วมมือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เตรียมแบบสอบถาม วางแผนดำเนินการในการแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ขออนุญาตแจกแบบสอบถามการวิจัย จากโรงเรียนบางกะปิ
 - 2.2 แจกแบบสอบถาม อธิบายแนวทางปฏิบัติในการทำแบบสอบถาม โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางจริยธรรมและความฉลาดทางอารมณ์ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ความฉลาดทางจริยธรรม

3.00 - 4.00	หมายถึง	ความฉลาดทางจริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก
2.00 - 2.99	หมายถึง	ความฉลาดทางจริยธรรมอยู่ในระดับดีปานกลาง
1.00 - 1.99	หมายถึง	ความฉลาดทางจริยธรรมอยู่ในระดับไม่ดี

ความฉลาดทางอารมณ์

ต่ำกว่า 139	หมายถึง	ความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ
139-173	หมายถึง	ความฉลาดทางอารมณ์ปกติ
สูงกว่า 173	หมายถึง	ความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ

3. ทดสอบสมมติฐานที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ เป็นไปในทิศทางบวก โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โพรดัก โมเมนต์ (Pearson product-moment correlation coefficient) และใช้การทดสอบค่าที (t test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของสถิติ

4. การทดสอบสมมติฐานที่กล่าวว่า ความฉลาดทางจริยธรรมสามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิได้ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (multiple regression analysis) ใช้เทคนิคคัดเลือกตัวแปรอิสระแบบรายขั้นตอน (stepwise) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตัวแปรเข้า

สมการด้วยความน่าจะเป็น (PIN) เท่ากับหรือน้อยกว่า .05 ($PIN \leq .05$) และเกณฑ์
พิจารณาตัวแปรออกจากสมการด้วยความน่าจะเป็น (POUT) เท่ากับหรือมากกว่า .10
($POUT \geq .10$) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F test) และการทดสอบค่าที (t test) ตามลำดับ